

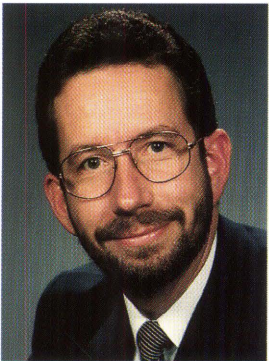
Sønderjyllands Amt

en del af Europa

REGIONERNES FÆLLESSKAB

**AMTSBORGMESTER
KRESTEN PHILIPSEN**

**JENS NYMAND
CHRISTENSEN
EUROPA-KOMMISSIONEN
REPRÆSENTATION
I DANMARK**

Denne pjece giver en oversigt over Den Europæiske Unions strukturfonde og eksempler på, hvad de indtil nu har betydet for den regionale udvikling i Sønderjyllands Amt.

EU's regionaludvikling vil i de kommende år blive udformet i et tættere samspil med de regionale og kommunale myndigheder.

Et nyoprettet Regionsudvalg med 189 repræsentanter fra de 12 EU-lande vil fremover direkte kunne drøfte regionernes problemer med EU-myndighederne, og det er der god grund til at gøre.

Mange europæere i den erhvervsaktive alder står uden arbejde. Mest bekymrende er nok, at de unges vej fra skole til arbejdsliv i dag er svær og tung. Selv om nogle regioner blomstrer, står andre i stampe eller sygner hen. Der er behov for en særlig indsats for at bevare de nuværende jobs i Europa og skabe nye.

Forskellene mellem de rige og fattige dele af Europa er fortsat store. Velfærden skal udvikles i hele Europa, i modsat fald vil vi opleve øgede sociale spændinger og folkevandringer.

EU forsøger med sin regionalpolitik at hjælpe regionerne i de tolv medlemslande. Solidariteten betyder, at det er de fattigste regioner, der må have størst hjælp. Men også i Danmark drager amter og kommuner fordel af EU's regionalpolitik.

Strukturfondene i EU er med til at fremme de nødvendige investeringer i veje, miljø og energi - og i den vigtigste "kapital" af alle: mennesker. Mange europæere bliver nødt til at gå ind i nye erhverv eller fag. Uddannelse og efteruddannelser skal bl.a. åbne døren til nye muligheder.

Det nyoprettede Regionsudvalg giver regionerne - også danske amter og kommuner - bedre muligheder for at blive hørt i det ny Europa.

AMTERNE OG REGIONAL- UDVIKLING I EU

EU har næsten helt fra sin spæde start arbejdet på at mindske ulighederne mellem rige og fattige medlemslande og regioner i Europa. En egentlig "egnudviklingsstøtte" blev indført i løbet af 1970'erne og 1980'erne.

Det centrale i EU's regionalpolitik er strukturfondene. Edinburgh-topmødet i 1992 besluttede at øge midlerne kraftigt frem til 1999.

Amterne, København og Frederiksberg får støtte fra strukturfondene. Denne pjeces fortæller om strukturfondene og nogle af de danske projekter, som har fået støtte.

Store uligheder

Udgangspunktet for EU's strukturfonde er, at der er store uligheder - ikke blot mellem de 12 medlemslande, men også inden for de enkelte lande.

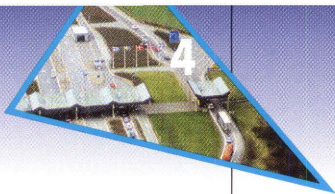
I de 10 regioner, der er hårdest ramt af arbejdsløshed - især områder i Spanien og Syditalien - er mere end 20 ud af 100 arbejdsløse. I de 10 regioner, hvor arbejdsløsheden er lavest, er kun 2 eller 3 ud af 100 arbejdsløse.

Indbyggerne i de 10 mest tilbagestående regioner - især regioner i Grækenland og Portugal - tjener kun en tredjedel af gennemsnittet i de 10 mest udviklede regioner.

I perioden 1994-1999 er der afsat over 1000 mia. kr - først og fremmest til udvikling af EU's tilbagestående områder. Dæmning i Andalusien, Spanien.

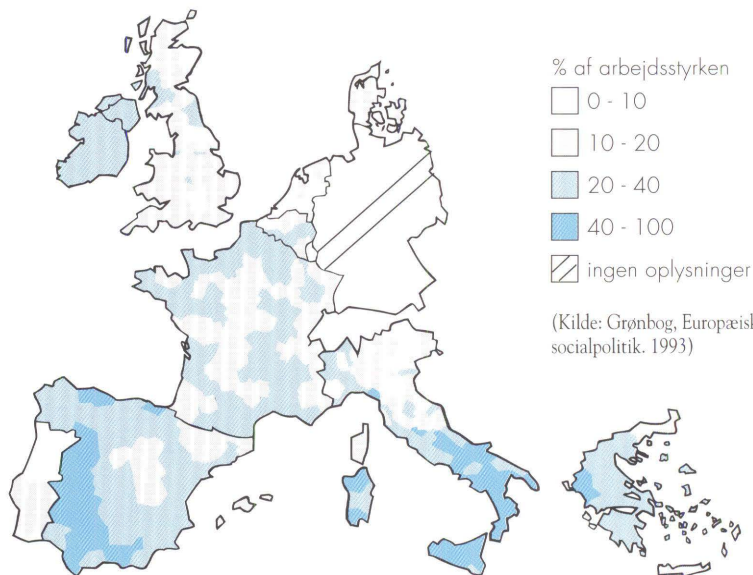
FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

Ungdomsarbejdsløshed i EU-landene

Strukturfondene

Med Tyskland som den eneste undtagelse er der større arbejdsløshed blandt unge under 25 år end blandt ældre i alle EU-landene. Det gælder især de mindst udviklede områder.

Målene med de enkelte strukturfonde kan ses i nedenstående oversigt. For at et projekt kan opnå støtte fra fondene, skal det altså opfylde et af disse mål. Støtten kommer fra: Regional fonden, Social fonden og Landbrugs fonden.

Oversigt over de tre strukturfonde (se tabel side 15).

Mål	Hjælp til:	Regional fond	Social fond	Landbrugsfond
1.	Fattige områder	■	■	■
2.	Områder i industriel tilbagegang	■	■	
3.	Bekæmpelse af langtidsløshed og støtte til unge arbejdsløse		■	
4.	Omskoling og efteruddannelse		■	
5.	Landbrug/fiskeri a. Strukturomlægning i landbrug og fiskeri b. landdistrikter	■	■	■

Ingen fattige områder i Danmark

Strukturfondene skal navnlig hjælpe de fattigste områder i de 12 EU-lande, og det bruges 2/3 af midlerne i strukturfondene til. Pengene går især til de tilbagestående regioner: Grækenland, Portugal, Irland, Spanien (undtagen Madrid og den nordlige del af landet) og Syditalien.

For Danmark gælder det om at bruge den økonomiske aktivitet, som strukturfondene skaber i andre dele af EU, til også at skabe vækst i Danmark. En stor del af midlerne til de fattigste lande er øremærket til miljø, veje og energi. Det er områder, som amter, kommuner og danske virksomheder har mange erfaringer med.

De lokale myndigheder i Danmark har desuden tradition for et direkte samarbejde med andre regioner - f.eks. gennem venskabsaftaler eller internationale netværk. Derfor kan danske amter og kommuner få støtte fra strukturfondene ved at indgå i et samarbejde med de fattige områder. Samarbejdet kan f.eks. dreje sig om at bruge dansk viden om, hvordan man renser spildevand eller fjerner kemikalier i forurennet jord.

Danske virksomheder kan desuden få del i midlerne ved at deltage i licitationer, ved at samarbejde med lokale virksomheder eller ved at oprette datterselskaber i de fattigste regioner.

Det danske udenrigsministerium har udstationeret konsulenter i de lande, der modtager størst støtte for at lette interesserede danske virksomheders adgang til ordrer på leverancer.

*I perioden 1994-99
går ca. 100 mia. kr
til udvikling af
landdistrikterne.*

FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

Områder i industriel tilbagegang

Store industrivirksomheder er i de senere år lukket rundt om i EU-landene - f.eks. kulminer, stålvalseværker eller skibsværfter. Omkring 54 mio. af de 340 mio. indbyggere i de 12 EU-lande bor i regioner, der er ramt af industrilukninger og massefyringer.

Også danske amter og kommuner oplever arbejdsløshed, fordi store nøglevirksomheder lukker eller indskrænker. Det har bl.a. været tilfældet med to skibsværfter. Derfor får 16 kommuner i Nordjyllands Amt og ni kommuner i Storstrøms Amt EU-støtte.

Fremover vil EU bruge strukturfondene til at hjælpe nogle af de regioner, hvor beskæftigelsen mindskes inden for fiskeri. Fiskerierhvervet er ofte koncentreret i regioner, hvor der kun er få muligheder for andet arbejde.

Hjælp til svage grupper

EU ønsker at gøre det nemmere for en række grupper at komme ud på arbejdsmarkedet. Alle danske amter, København og Frederiksberg får EU-støtte til projekter, der kan få langtidsledige og unge arbejdsløse i arbejde.

EU lægger fra 1994 vægt på en særlig opgave: omskoling og efteruddannelse. Det gælder især for personer, som trues af arbejdsløshed. Der skal sættes ind så tidligt, at fyringer undgås. Her vil også danske amter og kommuner kunne regne med EU-støtte til deres borgere i de kommende år.

Projekterne for de langtidsledige er rettet mod personer over 25 år, som har været arbejdsløse i mere end et år.

I de dårligst stillede regioner kan kvinder gennem EU-programmet "NOW" få hjælp til at komme i beskæftigelse. Kvinderne får f.eks. mulighed for at tage en erhvervsuddannelse eller for at starte egen virksomhed.

Et andet eksempel er "Horizon"-programmet, der skal forbedre handicappedes vej til arbejdsmarkedet. Støtten går bl.a. til handicappedes uddannelse og oprettelse af små og mellemstore virksomheder.

Udvikling i landdistrikterne

17 mio. europæere i EU lever i landdistrikter, der trues af affolkning. Bevaring og udvikling af landdistrikter er et vigtigt mål for EU. I Danmark støttes en lang række landkommuner i Sønderjyllands, Ringkjøbing, Viborg og Nordjyllands Amter. Bornholms Amt, Samsø, Mors, Ærø, Læsø, Langeland og 27 små øer får også hjælp.

LUFTFOTO: JAN KOFOD WINTHER

Følgende danske øer får tilskud fra EU:

Agersø, Aksø, Anholt, Avernakø, Baagø, Barsø, Birkholm, Bjørnø, Drejø, Egholm, Endelave, Fejø, Femø, Fur, Hjørnø, Hjortø, Langeland, Lyø, Læsø, Mandø, Mors, Nekselø, Omø, Orø, Samsø, Sejerø, Skarø, Strynø, Tunø, Venø, Ærø, Aarø.

Fra 1994-99 udgør de samlede EU-midler til strukturfondene ca. 1.200 mia. kr. Det svarer i gennemsnit til ca. 200 mia. kr. om året - eller samme beløb, som der kan bygges godt 10 Storebæltsbroer for.

STRUKTURFONDENE I DE KOMMENDE ÅR

De fleste penge fra strukturfondene går til Irland og de sydeuropæiske lande. Midlerne i den nyoprettede Samhørighedsfond, der fra 1994 støtter projekter om miljø, veje m.v. går udelukkende til Spanien, Portugal, Grækenland og Irland. Fondens hovedmål er da også at udligne forskellene mellem de rige og fattige lande i EU. (Se budgetopstilling side 15).

Betingelser for støtte

Der er flere betingelser for støtte fra EU's strukturfonde.

EU's penge skal supplere de penge, som staten, amter og kommuner i forvejen betaler. EU-støtten må ikke træde i stedet for det enkelte lands egen støtte.

Princippet om nærhed betyder, at det er de enkelte lande, amterne og kommunerne - og ikke EU - der afgør, hvor der er størst behov for at sætte aktiviteter og udviklingsprogrammer i gang.

Amter og kommuner skal være med i alle faser af et projekt. Den praktiske administration af midlerne ligger i stor udstrækning i amterne, Københavns og Frederiksberg Kommuner. Den regionale administration er med til at sikre, at programmerne udformes efter de lokale behov. Amtet, kommunerne, arbejdsmarkedets parter, Arbejdsformidlingen og uddannelsesinstitutionerne går sammen om at lave planer, der både sigter mod udvikling og øget beskæftigelse.

Irland og de sydeuropæiske lande modtager flest penge fra EU's strukturfonde.

Her genopføres en kanal i Nordirland, der forbinder Shannon-floden med store sø-områder.

FOTO: LEVERET AF EUROPA-KOMMISSIONEN

SØNDERJYLLANDS AMT

Indbyggere:	251.663
Driftsbudget (mia. kr.)	2,686
Ledige i pct.:	11,3
Kommuner:	23
(1993-tal)	

Sønderjyllands Amt har en meget central beliggenhed i forhold til de store europæiske markeder. Fra den dansk-tyske grænse er der f.eks. kun halvanden times kørsel til metropolen Hamborg.

Der er omkring 8.700 virksomheder i landsdelen, heraf ca. 800 med egentlig produktion - de fleste inden for jern og metal samt elektronikbranchen. Samlet beskæftiger de næsten 70 pct. af Sønderjyllands arbejdsstyrke.

Danfoss på Als hører til de mest betydningsfulde industrivirksomheder i Danmark, Mærsk Container Industri i Tinglev til de mest avancerede i verden, og Hydro/Heat Transfer i Tønder er storleverandør til den europæiske bilindustri - for blot at nævne nogle eksempler.

Padborg er Nordens største transportcenter. 165 vognmandsfirmaer sender herfra dagligt over 2.500 lastbiler ad motorvejene ned gennem Europa. 75 pct. af den nord/sydgående landevejstrafik gennem Danmark passerer den dansk-tyske grænse i Sønderjylland.

FOTO: CLAUD THORSTED

Danfoss på Als hører til en af Danmarks mest betydningsfulde industrivirksomheder.

Hverdagen i Sønderjylland er præget af et praktisk og reelt grænseoverskridende samarbejde med et godt erhvervsklima. Sygefraværet blandt de beskæftigede er det laveste i Europa og ikke engang halvt så stort som på landsplan. Virksomhederne i Sønderjylland har også de laveste el- og personaleudgifter i Danmark, viser undersøgelser foretaget af Institut for Grænseregionsforskning.

Erhvervsliv rådgives i EU-spørgsmål af bl.a. Europ Info Center Aabenraa, som indgår i netværket af 200 Euro Info Centre i Europa.

EKSEMPLER PÅ EU-STØTTEDE PROJEKTER

Støtte fra EU's strukturfonde er en vigtig økonomisk faktor for det tætte samarbejde, der foregår mellem Sønderjyllands Amt og delstaten Slesvig-Holsten syd for grænsen.

I årene 1989-93 har den sønderjysk-sydslesvigske grænseregion fået 64 mio. kr. fra EU's såkaldte INTERREG-program til grænseoverskridende projekter inden for teknologi, uddannelse, miljø, turisme og anden erhvervsudvikling.

Med støtte fra EU's INTERREG-program har Handelshøjskole Syd i Sønderborg og Pädagogische Hochschule (Lærerseminarium) i Flensburg oprettet en fælles dansk-tysk handelsuddannelse. De to lærestalter udbyder i fællesskab et 4-årigt HA/MA studium med driftsøkonomi og pædagogik/diaktik som hovedfag.

FOTO: CLAUD THORSTED

"Udviklingspark Syd" skal med støtte fra EU udvikle nye teknologiske ideer.

I Sønderborg opføres med EU-støtte "Udviklingspark Syd", som i samarbejde med Technologie- und Gewerbezentrum Flensburg skal udklække nye teknologiske ideer. Det sker som led i et dansk-tysk teknologisamarbejdsprojekt under navnet "LINK SØNDERBORG-FLENSBURG". Det nye teknologicenter vil især henvende sig til den enkelte igangsætter og til virksomheder, der ligger inde med ikke færdigtudviklede skuffeprojekter.

Sønderjyllands Erhvervsråd og Industrie- und Handelskammer Flensburg har med tilskud fra INTERREG-programmet udgivet en dansk-tysk pjece med titlen "Vikingeland", der fremstiller området mellem Kongeåen og Ejderen som en samlet erhvervsregion.

FOTO: CLAUD THORSTED

*Toftlund modtager
EU-støtte til energi-
besparende foranstaltninger*

Byerne Toftlund i Sønderjylland og Bredstedt i Sydslesvig er udpeget som såkaldte Brundtlandbyer. Her støtter EU's INTERREG-program energi-
besparende foranstaltninger og udviklingen af nye energikilder, som belaster miljøet mindre.

Nævnes skal også et grænseoverskridende pilotprojekt, der skal gøre Flensborg Fjord renere. Med støtte fra EU's regionalfond har kommunerne

Et grænseoverskridende pilotprojekt skal gøre Flensborg Fjord renere.

Sønderborg, Gråsten, Flensborg og Lyksborg indledt et samarbejde om at mindske spildevandsudledningen i fjorden.

Et andet eksempel på EU-støtte er oprettelsen af Institut for Teoretisk og Anvendt Informatik (ITAI) i Tønder og Niebüll. Institutet rådgiver i informationsteknologi og har udviklet skræddersyede fjernundervisningsprogrammer til mindre og mellemstore virksomheder. ITAI samarbejder med irske virksomheder og uddannelsesinstitutioner om kvalitetsstyring under det såkaldte COMETT-program.

EU's LIFE-program har bevilget ca. 5,75 mio. kr. til et dansk-engelsk fællesprojekt til en restaurering af Bredeå i Sønderjylland og tilsvarende vandløb i England. Projektet er blevet til på sønderjysk initiativ. Det omfatter også oprettelsen af et europæisk vandløbsrestaureringscenter i Silkeborg.

Andre eksempler på EU-støtte til Sønderjylland er Institut for Transportstudier i Padborg (2 mio. kr.), ITA-centret i Tinglev, som forsøger at få

Fra EU's INTERREG-program har amtet fået støtte til grænseoverskridende projekter inden for bl.a. turisme.

FOTO: LEVERET AF AMTET

unge ledige i arbejde (1,7 mio.kr.) og et turistinformations- og booking-kontor ved grænsen.

Otte sønderjyske landkommuner ventes i de kommende år at få ca. 70 mio. EU-kroner via det såkaldte Mål 5b-område til bl.a. jobbevarende foranstaltninger. Det er Rødding, Gram, Nørre Rangstrup, Skærbæk, Bredebro, Højer, Løgumkloster og Tinglev- samt øerne Barsø og Årø.

Endelig har EU's socialfond givet 12 mio. kr. til bekæmpelse af arbejdsløsheden i Sønderjylland. 1.100 langtidsledige og bistandsklienter ventes at få arbejde/uddannelse gennem ekstraordinære beskæftigelsesprojekter, som er muliggjort af dette tilskud. Bl.a. har 16 unge, der får tilbudt en koncentreret uddannelse på Gråsten Landbrugsskole, gode chancer for at få varigt arbejde i svineproduktionen, hvor der er akut mangel på arbejdskraft.

Amtsrådsforeningen i Danmark
Landemærket 10,
Postbox 1144, 1010 København K
Telefon 33 91 21 61
Telefax 33 11 21 15

Sønderjyllands Amt
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Telefon: 74 33 50 50

Europa-Kommissionen
Repræsentation i Danmark
Østergade 61, Postbox 144, 1004 København K
Telefon 33 14 41 40
Telefax 33 11 12 03

STRUKTURFONDENE 1994-1999

FORDELING AF EU'S STRUKTURFONDSBEVILLINGER. 1994-1999. HELE EU

		i ECU	i Kr. (1 ECU = 7,50 kr.)
Mål 1.	Strukturtilpasning i tilbagestående områder.	96,346 mia.	722,6 mia.
Mål 2.	Omstilling i de regioner, der er hårdt ramt af den industrielle tilbagegang.	15,316 mia.	144,9 mia.
Mål 3. og 4.	Bekæmpelse af langtidsledighed og fremme af den erhvervs-mæssige integrering af unge og personer, som er udsat for udelukkelse fra arbejdsmarkedet.	15,840 mia.	118,8 mia.
Mål 5a.	Tilpasning af landbrugs- og fiskeristrukturerne.	6,143 mia.	46,1 mia.
Mål 5b.	Landdistrikternes udvikling.	6,296 mia.	47,2 mia.
	Til overgangs- og innovationsforanstaltninger.	1,530 mia.	11,5 mia.
	Ialt	141,471 mia.	1.061,1 mia.

VEJLEDENDE FORDELING MELLEM MEDLEMSSTATERNE. DANMARK.

Mål 2..	1994-1996	56 mio.	420 mio.
Mål 3 og 4.	1994-1999	301 mio.	2.250 mio.
Mål 5b.	1994-1999	54 mio.	405 mio.

BEFOLKNING I DE STØTTEBERETTIGEDE OMRÅDER. (Grækenland, Irland og Portugal er fuldt støtteberettigede under mål 1.)

		B	DK	D	E	F	I	L	NL	UK	EU ialt
Mål 2	i 1000 indbyggere	14000	440	7000	7900	14600	6300	130	2600	17700	58100
1994-1996	i % af den samlede befolkning	14,0	8,8	8,8	20,3	25,9	10,8	34,2	17,3	31,0	16,8
Mål 5b	i 1000 indbyggere	448	360	7725	1731	9759	4827	30	800	2841	28523
1994-1999	i % af den samlede befolkning	4,5	7	9,6	4,4	17,3	8,4	7,8	5,4	4,9	8,2

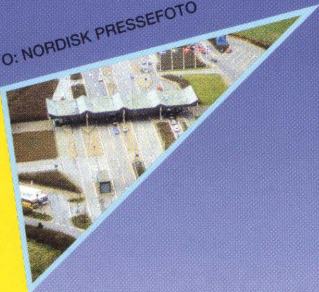
BEVILLINGER FOR STRUKTURFONDENE. (I MIO. ECU).

	B	DK	D	GR	E	F	IRL	I	L	NL	P	UK	EU ialt
Mål 1 1994-99	730	-	13640	13980	26300	2190	5620	14860	-	150	13980	2360	x
Mål 2 1994-96	160	56	733	-	1130	1765	-	684	7	300	-	2142	x
Mål 3 og 4 1994-99 (1)	465	301	1942	-	1843	3203	-	1715	23	1079	-	3377	x
Mål 5b 1994-99	77	54	1227	-	664	2238	-	901	6	150	-	817	x

1) Eksklusiv de belebt, der er afsat til mål 1-regionerne.

Der er tale om en vejledende fordeling mellem medlemsstaterne, og den gælder støtterammerne for mål 1-4 og 5b.

FORSIDEFOTO: NORDISK PRESSEFOTO

Udgivet af
Europa-Kommissionen
Repræsentation i Danmark

i samarbejde med
Amterne i Danmark,
Københavns og Frederiksberg Kommuner

Maj 1994